

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Никола Георгиев Андреев, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ гр. Свищов на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в ТУ-Габрово, област на висше образование, 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.7. Администрация и управление, специалност - „Социология“

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 63/16.07.2013 г. и на сайта на ТУ – Габрово за нуждите на катедра „Социални и стопански науки“ към факултет „Стопански“ по специалност „Социология“ като кандидат участва гл. ас. д-р Антон Каменов Антонов.

1. Кратки биографични данни

Гл. ас. д-р Антон Каменов Антонов е роден на 27.06.1961 год. в гр. Перник. Средното образование завършва в ПГ „Христо Смирненски“ – Перник през 1979 год., а висшето през 1986 год. в СУ „Климент Охридски“, Философски факултет, специалност „Философия“ и втора – „История“. В периода 1986 г.–1988 г. работи в ТЕСПОМ – гр. Габрово като социолог. В началото на 1988 год. е приет за асистент в катедра „Социални науки“, през 1991 год. е повишен в длъжност ст. асистент, а от 2010 год. е главен асистент в същата катедра. Зачислен е на свободна докторантура в Института по социология при БАН, секция „Социология на отклоняващото се поведение“. Успешно защитава дисертационния си труд през 2010 год. (Диплома №34533/23.08.2010 год. по научна специалност 05.11.01. Социология (д-р по социология).

Гл. ас. д-р Антон Антонов владее отлично руски език, на добро ниво немски език. Работи с програмния пакет MS Office Word, Excel.

2. Общо описание на представителните материали

Кандидатът гл. ас. д-р Антон Антонов участва в конкурса за доцент с 26 публикации, от които:

- публикации – 21 бр.
- учебници – 5 бр.

Публикациите могат да бъдат класифицирани както следва:

По вид:

- Монографии – 1 бр.
- Статии – 7 бр.
- Доклади – 13 бр.

По място на публикуване:

- Статии в български списания – 7 бр.
 - Доклади в трудове на международни научни конференции в България – 8 бр.
 - Доклади на национални научни конференции, сесии и семинари – 1 бр.
 - Доклади пред научни форуми на университети – 4 бр.
- Посочените статии и доклади са публикувани на български език.

По брой на съавторите:

- Самостоятелни – 18 бр.
- С един съавтор – 3 бр.

Всички научни публикации са рецензирани преди публикуване.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в научната общност (известни цитирания).

Цитиранията на гл. ас. д-р Антон Антонов в национални публикации от други автори в национални списания – 1 бр., в международни конференции 4 бр., в монографии 3 бр. или всичко 8 броя цитирания.

Съгласно приетите вътрешни правила на ТУ – Габрово за заемане на академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Антон Антонов е необходимо да изпълни определени изисквания по отношение на научните публикации. От справката, която е представил кандидата за академичната длъжност „доцент“ изискванията са преизпълнени, с изключение на импакт фактор. Заедно с тези публикации, той е участвал и в 10 проекта. Изпълнението на посочените изисквания са представени в табличен вид:

Основни	изисквания	изпълнение
• титуляр на дисциплина	1	5
• издадени учебници и учебни пособия	2	5
• публикувани статии	20	21
• брой цитирания	5	8
Допълнителни:		
• участие в проекти и договори	-	10
• членство в професионални организации		да

Член е на Българската социологическа асоциация и Българската философска асоциация.

4. Обзор на съдържанието и резултатите в представените трудове

Представените научни трудове на гл. ас. д-р Антон Антонов са насочени към социологическата и философската проблематика. Публикациите насочени към социологическата проблематика разглеждат разнообразни области от социалната действителност. Въпреки, че изискванията за заемането на академичната длъжност „доцент” не включват монографичен труд, той представя такъв - „Деструкцията на прехода” . Същият е рецензиран от хабилитирани лица с признати компетенции в съответната научна област. Научната публикация синтезира в себе си идеи на изследвания и публикации на автора. В монографията е направен сполучлив за извършване на социологическа дисекция на прехода. Посредством нея се разкриват негативните последици от прехода. Посочено в един по-общ план се разглеждат онези пропуски в обществото, които са свързани с приватизацията, разграбването и унищожаването на икономическата база на социализма. Разкриват се деструктивните процеси и в останалите сфери на социетално и индивидуално равнище. Проследява се появата и развитието на корупционните процеси, на деструкция на свободата във всичките и форми и измерения. Не е избегнат и един актуален за нашата действителност проблем, а именно – нестихващите емиграционни процеси.

Негативните последици от прехода засилват носталгията по социалистическото минало, което подобаващо е отразено в разглеждания монографичен труд. Разкриват причините за появата на т.нар. „връщащият се човек“.

В социологически план е разгледан един твърде актуален за нашата съвременност проблем, а именно – самоубийството като девиантно поведение. Този феномен се разглежда в един интердисциплинарен порядък, като не се изпуска социологическата му интерпретация и по-точно като вплетено в социалните взаимодействия.

Гл. ас. д-р Антон Антонов разглежда емиграцията като опит за възходяща социална мобилност, която отразява стремежа на индивидите да излязат извън заемана статусна позиция и да се насочат към по-престижна такава. Именно емиграцията предполага такава насоченост и постигане до известна степен на желаните социални и професионални позиции.

В други научни трудове авторът разкрива с помощта на данни от проведено емпирично социологическо изследване някои от проблемите на висшето техническо образование в България. Получената информация е индикация за тревожен сигнал за състоянието на висшето техническо образование. Част от научните изследвания на кандидата за заемане на академична длъжност „доцент“ са насочени и към проучване на териториалните структури на централната администрация и неправителствения сектор в гр. Габрово. Изследването е насочено предимно към разкриване на такива аспекти от техните дейности като ефективност, сътрудничество, прозрачност, корупция и др.

Общото ми мнение е, че социологическите публикации на гл. ас. д-р Антон Антонов и проблемите, залегнали в тях имат актуално звучене и обслужват социалната практика. Някои от изнесените доклади също са свързани с обучението и професионалната реализация на студентите от ТУ –

Габрово, както и с нагласите за предприемаческа дейност и социални дейности.

Гл. ас. д-р Антон Антонов е издал самостоятелен учебник (Социология – избрани проблеми) в обем 288 страници, който е съобразен със спецификата на специалностите от Стопанския факултет при ТУ – Габрово. Като допълнение към учебника е и сборника от тестове по социология, с който могат да се проверят знанията на студентите по дисциплината „Социология”. Този сборник допълва литературата за обучението на студентите по социология.

Краткият обзор на съдържанието и резултатите в представените основни трудове ме насочват към извода, че гл. ас. д-р Антонов в своите публикации разглежда съществени и актуални за нашето съвремие проблеми. Осигурил е обучението по преподаваните дисциплини със съответната учебна литература, което улеснява студентите и предоставя възможност по-задълбочено и обстойно да бъдат разгледани проблемите от учебния план на лекции и семинарни занятия.

5. Обща характеристика на дейността на кандидата

5.1. Учебно-педагогическа дейност

Гл. ас. д-р Антон Антонов води лекционни курсове и семинарни занятия по пет учебни дисциплини пред редовните студенти: Социология, Философия, Антропология, Специализиран семинар – „Корупция и антикорупция”, Социална стратификация. Пред задочните студенти води същите учебни дисциплини (без Антропология).

Общата учебна натовареност на гл.ас. д-р Антон Антонов през настоящата учебна година с редовните студенти е 600 часа, а със задочните студенти 194 часа или общо 794 часа година при необходим норматив 400 часа. Както е видно той има двойна натовареност, която според мен може да се отрази негативно върху бъдещата му научна продукция и качеството на обучение на студентите.

6. Приноси

Смятам, че напълно коректно глас. д-р Антон Антонов е посочил приносните моменти в научните трудове, които могат да се обособят в няколко направления. *Първо*, направен е сполучлив опит да се постави и разгледа един сериозен проблем на нашето съвремие, а именно деструкцията на прехода. Изтъкнати са причините за безконтролно протичащите процеси на деструкция на обществото - за приватизацията, за появата и развитието на двуполусния стратификационен модел, както и деструктивните процеси протичащи в останалите сфери на обществения живот и по-конкретно здравеопазване, образование и наука; *Второ*, разглежда и деструкцията на социалния ред в трансформиращото се българско общество, както и деструкцията на свободата; *Трето*, особено интересно е разглеждането на емиграционния процес, който се обвързва с вертикалната социална мобилност. Не без практическа стойност е изясняването на носталгията по отминалото социалистическо време, което се обвързва с т. нар. „връщач се човек” и дефиниране на основните причини за неговата поява; *Четвърто*, подробно са изяснени основните функции на медиите. Доказана е тезата, че постигането на пълна независимост на медиите в реални социални условия на практика е невъзможно. Въз основа на анализ на трите най-важни аспекта на медийната автономност: политическа независимост, финансова независимост и независимост на „четвъртата власт” от останалите три власти в обществото, е направен удачен паралел между понятието „независими медии” и „идеално-типичните понятия” на Макс Вебер, които нямат аналог в реалната действителност, а са само мисловни конструкции, или познавателни инструменти за тълкуващо и обясняващо разбиране на емпирични социални явления. *Пето*, високите нива на корупция в посттоталитарна България са обяснени чрез специфичното взаимодействие между наследените от социалистическото минало стереотипи на поведение, възникналите по времето на прехода обективни социални предпоставки и силните субективни нагласи към корупционно поведение в аномичното

общество, в което общественото мнение определя корупцията като морално осъдителен, но социално ефективен акт.

По понятни причини не се насочвам към разглеждане на приносните моменти във философските произведения, които обективно са отразени от гл.ас. д-р Антон Антонов. Ще посоча само едно от тях, а именно доказателството, че образността не е задължителна характеристика на истината.

7. Оценка за личния принос на кандидата

Много от научните трудове на кандидата са основани на базата на специални емпирични социологически изследвания, извършени гл. ас. д-р А.Антонов. Това е съществен принос, изразяващ се в обосноваване и отхвърляне на работни хипотези. Учебният процес е комплектуван с научна литература.

Обобщено оценката ми за личния принос на кандидата за доцент е, че той се насочва към разглеждане на актуални проблеми от социалната реалност, които не само се разглеждат описателно, но и се посочват начините за тяхното решаване.

8. Критични бележки

Всяка от главите в монографичния труд „Деструкцията на прехода“ може да бъде самостоятелен научен продукт разгледан по-обстойно и задълбочено, включително и подкрепен с конкретни емпирични социологически изследвания, а защо да не е и да бъде основата на бъдещ дисертационен труд.

Необходимо е да се заостри вниманието преди всичко към социологическата проблематика, за да не се раздвоява автора при разглеждане на съответните проблеми.

Някои от изложените в научните трудове постановки, интерпретации, изводи и препоръки могат да намерят място в учебната литература.

Публикациите на гл. ас. д-р Антонов са отпечатани предимно в научни издания на ТУ – Габрово (с изключения на някои доклади), а те биха имали по-голяма стойност, ако са публикувани в специализирани издания, за да придобият по-голяма публичност и известност на автора в социологическата общност.

Трябва да се потърси възможност за намаляване на учебната натовареност, което ще повиши качеството на учебния процес на преподаваните дисциплини и ще освободи време за научна продукция и осъвременяване на учебната литература.

9. Лични впечатления

Познавам гл. ас. д-р Антон Антонов от 2003 год. От проведените разговори с него се е утвърдило мнението, че той е един добър ерудиран преподавател, който държи на точността и обективността в учебния процес. Аргументира своите мнения по редица учебни проблеми. Отнася се добре със студентите. Личните впечатления са утвърдили мнението, че той не е конфликтна личност. Макар и индиректни впечатленията ми съвпадат с тези на неговите колеги, които познавам.

10. Заключение

Имайки предвид гореизложеното предлагам гл. ас. д-р Антон Каменов Антонов да бъде избран за „доцент” в ТУ-Габрово,

Област на висше образование – 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление – 3.7. Администрация и управление

Специалност – 5.11.01. Социология

22. Октомври 2013 год.

Рецензент:

/проф. д-р Никола Георгиев Андреев/